

Zaaknummer: Z/26/299731/D-763277

Raadsvoorstel

Datum collegevergadering: 12 mei 2026

Datum raadsvergadering: 17 juni 2026

Portefeuillehouder : Wethouder
Giny Luth

Korte inhoud

Afeer heeft de jaarstukken 2025 en de conceptbegroting 2027 aangeboden. De raad wordt voorgesteld hiervan kennis te nemen en de financiële gevolgen te verwerken in de begroting. Er wordt geadviseerd om wel een zienswijze in te dienen ten aanzien van het gepresenteerde begrotingstekort.

Onderwerp

Jaarstukken 2025 en conceptbegroting 2027 Afeer

Voorgesteld besluit

De raad wordt voorgesteld:

1. Kennis te nemen van en in te stemmen met de jaarstukken en jaarrekening 2025 van Afeer.
2. Kennis te nemen van de conceptbegroting 2027
3. De volgende zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2027 van Afeer:
Het is van groot belang dat de begroting een reëel en zorgvuldig beeld geeft van de te verwachten financiële ontwikkelingen die beter aansluiten bij de jaarresultaten van de afgelopen jaren. Er wordt daarom bij het bestuur van Afeer op aangedrongen dat bij toekomstige begrotingen uitgegaan wordt van realistische aannames en onderbouwingen en alles in het werk wordt gesteld om eventuele toekomstige tekorten te voorkomen.
Dat neemt niet weg dat de raad zijn waardering uitspreekt voor de inzet van Afeer voor onze inwoners richting participatie en werk en zegt u daar dankbaar voor te zijn
4. De financiële gevolgen van deze documenten te verwerken in de gemeentelijke begroting en meerjarenraming.

Inleiding

De gemeente Westerwolde neemt samen met de gemeenten Pekela en Oldambt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Afeer. Afeer voert voor de gemeenten Pekela, Oldambt en Westerwolde een drietal taken uit, namelijk de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Participatiewet voor wat betreft de re-integratie van werkzoekenden (vanaf trede 3 van de Participatieladder) en de uitvoering van het 'nieuw beschut' werken.

De begroting van Afeer is een Zero Based Begroting. Dit wil zeggen dat Afeer niet begroot op basis van het verleden (voorgaande begrotingen) maar op basis van de doelen die zij met haar organisatie

wil bereiken en welke middelen zij daarvoor nodig is. Per bestuursperiode worden de doelen (kaders) van Afeer in samenwerking met de gemeenten bepaald en op geld gezet. Hier staan op basis van de verdeelsleutel, de gemeentelijke bijdragen tegenover. De gemeentelijke bijdragen bij elkaar opgeteld komen tot 0. Hierdoor lijkt het alsof de gemeenten aan de achterkant grote verliezen moeten bijdragen. Dit is in principe niet zo, zolang Afeer binnen haar begroting blijft, of zelfs beter draait, is het resultaat 0, of positief. Draait zij slechter, dan worden de gemeentelijke bijdragen verhoogd.

Ons college legt met dit voorstel de stukken van GR Afeer voor aan de Raad. Dit betreft de jaarrekening 2025 (met positief resultaat) en de conceptbegroting 2027 (met meerjarenoverzicht gemeentelijke bijdrage). De raad wordt gevraagd hiervan kennis te nemen. Ook is er de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Wij adviseren u hiervan gebruik van te maken voor het gepresenteerde begrotingstekort.

Beoogd effect - wat willen we bereiken?

Het waarborgen van een financieel stabiel en toekomstbestendig sociaal ontwikkelbedrijf voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Argumenten

- 1. Afeer heeft het jaar 2025 afgesloten met een positief resultaat van ruim 2.066.000 euro.**
Dit betekent dat Afeer meer geld heeft ontvangen dan uitgegeven. Het positieve resultaat van 2024 en 2025 is deels gebruikt om verplichte voorzieningen te vormen. Dit gaat om regelingen voor eerder stoppen met werken (Regeling Vervroegde Uittreding RVU) en voor gespaard verlof van medewerkers. Hierdoor is op de balans per 1 januari 2026 een negatief saldo te zien. Dit is een technisch effect en geen teken van financiële problemen. Het positieve resultaat over 2025 wordt nu gebruikt om het eigen vermogen van Afeer weer aan te vullen. Daarnaast wordt een bestemmingsreserve gevormd voor het plaatsen van extra personen met een indicatie voor Nieuw Beschut Werken. Op deze manier wordt het positieve resultaat ingezet voor een sterke en stabiele toekomst van Afeer en voor goede ondersteuning van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- 2. De toegevoegde waarde wordt in positieve zin bijgesteld.**
De opbrengsten van Afeer zijn hoger uitgekomen dan begroot. Dit betekent dat Afeer meer inkomsten heeft gehad dan vooraf verwacht. Door de goede omzet, de hogere rijksvergoeding voor Beschut Werk en de toename van het aantal medewerkers in Beschut Werk, is de toegevoegde waarde de afgelopen jaren gestegen. Daarom wordt de toegevoegde waarde voor 2027 naar boven bijgesteld. Deze wordt verhoogd naar € 8,4 miljoen. In de eerdere begroting was dit nog € 7,8 miljoen. Hiermee laat Afeer zien dat de financiële positie zich positief ontwikkelt.
- 3. De gemeentelijke bijdrage van Westerwolde aan Afeer valt de komende jaren anders uit dan eerder was opgenomen in de meerjarenbegroting bij de begroting van 2026.**
In de nieuwe meerjarenbegroting van Afeer zijn de begrotingsbedragen bedragen bijgesteld. Voor 2027 gaat het om een verlaging van € 12.000,-. Voor 2028 en 2029 resulteert dit in negatieve bijstellingen van respectievelijk € 15.000,- en € 139.000,-.
- 4. Wel een zienswijzen indienen.**
Het voorgelegde concept van de jaarrekening sluit aan bij het beleidsplan 2023–2026. Dit beleidsplan is door de deelnemende gemeenten samen met Afeer opgesteld. De stukken passen bij de ingezette koers om te werken aan een modern sociaal ontwikkelbedrijf, met aandacht voor het beheersen en besparen van kosten.

Afeer laat in de gepresenteerde begroting een tekort zien, terwijl in de jaarrekening een ruim en positief eindresultaat wordt geboekt. De realiteitswaarde van de begroting roept daarmee vragen op. Voorgesteld wordt een zienswijze op te stellen waarin wordt aangedrongen op een realistische begroting, zodat prognoses en daadwerkelijke resultaten beter op elkaar aansluiten.

Concreet wordt voorgesteld de volgende zienswijze in te dienen:

Het is van groot belang dat de begroting een reëel en zorgvuldig beeld geeft van de te verwachten financiële ontwikkelingen die beter aansluiten bij de jaarresultaten van de afgelopen jaren. Er wordt daarom bij het bestuur van Afeer op aangedrongen dat bij toekomstige begrotingen uitgegaan wordt van realistische aannames en onderbouwingen en alles in het werk wordt gesteld om eventuele toekomstige tekorten te voorkomen.

Dat neemt niet weg dat de raad zijn waardering uitspreekt voor de inzet van Afeer voor onze inwoners richting participatie en werk en zegt u daar dankbaar voor te zijn.

Kanttekeningen

1. Westerwolde draagt mee in risico's van Afeer.

Afeer heeft geen eigen financiële reserve om tegenvallers op te vangen. Dit betekent dat Afeer onverwachte kosten of lagere inkomsten niet zelf kan betalen. Volgens de afspraken in de GR moeten de drie deelnemende gemeenten deze tekorten dan aanvullen. Voor de gemeente Westerwolde levert dit een financieel risico op. Hoe groot dat risico is, hangt af van het aandeel van Westerwolde in de verdeelsleutel. Dit aandeel is momenteel 12,24%.

2. Door de nieuwe verdeelsleutel vanaf 2026 kunnen jaarlijkse schommelingen in de gemeentelijke bijdrage ontstaan.

Vanaf 2026 gebruikt Afeer een nieuwe manier om de gemeentelijke bijdragen te berekenen. De bijdrage wordt niet meer gebaseerd op het aantal uitkeringen, maar op het aantal uitgevoerde re integratietrajecten. Dit gebeurt volgens de zogenoemde 'T-2 systematiek'. Daarbij wordt gekeken naar de resultaten van twee jaar eerder. Voor Westerwolde betekent dit dat de jaarlijkse bijdrage kan stijgen of dalen. Dit hangt af van de daadwerkelijke inzet en resultaten in het peiljaar. Deze methode sluit beter aan bij het werkelijke gebruik, maar zorgt er wel voor dat de kosten minder goed vooraf te voorspellen zijn.

Alternatieven

Niet van toepassing. Het betreft vastgestelde stukken van een GR.

Financiën

1. Jaarrekening 2025

Afeer heeft het jaar positief afgesloten met een realisatie over 2025 van c.a. € 2.066.000. Een deel van dit bedrag wordt gebruikt om de Algemene reserve weer aan te vullen na de instelling van de voorziening voor het vormen voor spaarverlof en RVU. Daarnaast wordt een bestemmingsreserve gevormd voor het plaatsen van extra personen met een indicatie voor Nieuw Beschut Werken.

2. Meerjarenoverzicht gemeentelijke bijdrage 2027 en verder

De gemeentelijke bijdrage van gemeente Westerwolde aan Afeer wordt in 2027 verlaagd met € 12.000,- en voor de jaren 2028 en 2029 volgt een negatieve bijstelling van resp. € 15.000,- en € 139.000,- Voorgesteld wordt om deze bedrage door te voeren in onze begroting 2027.

3. Conceptbegroting 2027

In 2026 is de verdeelsystematiek van Afeer veranderd. In plaats van het aantal uitkeringsgerechtigden, wordt de bijdrage nu bepaald op basis van het aantal ingezette trajecten per gemeente (zgn. "T-2 systematiek"). Voor Westerwolde is het aandeel in de totale gemeentelijke bijdrage nu 12.24%.

Afeer blijft inzetten op intensieve begeleiding van mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. De begroting is opgebouwd binnen de kaders van het beleidsplan 2023-2026 en houdt rekening met de verwachte ontwikkelingen in doelgroepen en loonkosten.

Aanpak en uitvoering

Uw besluit naar aanleiding van dit voorstel versturen wij na vaststelling naar het algemeen bestuur van Afeer.

Het Algemeen Bestuur van de Afeer zal 2 juli 2026, de jaarrekening 2025 en de conceptbegroting 2027 vaststellen. Bij de besluitvorming over de conceptbegroting neemt het de eventuele zienswijzen. Na vaststelling stuurt het Algemeen Bestuur de stukken naar Gedeputeerde Staten en tevens zal uw raad hierover worden geïnformeerd.

Bijlagen

1. Jaarstukken en jaarrekening 2025 Afeer
2. Conceptbegroting 2027 (met als bijlage meerjarenoverzicht gemeentelijke bijdrage) Afeer.
3. Algemene en financiële beleidskaders 2026 Afeer
4. Zienswijze

Sellingen, 12 mei 2026

Het college van burgemeester en wethouders van Westerwolde,

René Roossien
gemeentesecretaris

Jaap Velema,
burgemeester

De raad van de gemeente Westerwolde;

Gelezen het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders d.d. 12 mei 2026;

gelet op de Gemeenschappelijke Regeling Afeer en artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen

b e s l u i t :

1. Kennis te nemen van en in te stemmen met de jaarstukken en jaarrekening 2025 van Afeer.
2. Kennis te nemen van de conceptbegroting 2027 van Afeer
3. De volgende zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2027:
Het is van groot belang dat de begroting een reëel en zorgvuldig beeld geeft van de te verwachten financiële ontwikkelingen die beter aansluiten bij de jaarresultaten van de afgelopen jaren. Er wordt daarom bij het bestuur van Afeer op aangedrongen dat bij toekomstige begrotingen uitgegaan wordt van realistische aannames en onderbouwingen en alles in het werk wordt gesteld om eventuele toekomstige tekorten te voorkomen.
Dat neemt niet weg dat de raad zijn waardering uitspreekt voor de inzet van Afeer voor onze inwoners richting participatie en werk en zegt u daar dankbaar voor te zijn
4. De financiële gevolgen van deze documenten te verwerken in de gemeentelijke begroting en meerjarenraming.

Dit is besloten in de openbare vergadering van 17 juni 2026.

Namens de raad,

Onno Rijkens
waarnemend raadsgriffier

Jaap Velema
voorzitter